

Protokół nr 15/2022
z posiedzenia
Komisji ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa
Rady Miejskiej Wrocławia
7 grudnia 2022 r., w godz. 9.00
Sala Sesyjna i poprzez MS Teams

BRM-DPP.0012.18.15.2022

Posiedzenie Komisji prowadziła Pani Agata Gwadera-Urlep Przewodnicząca Komisji ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej Wrocławia.

Na ogólną liczbę 9 radnych członków Komisji wszyscy radni uczestniczyli w posiedzeniu Komisji.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Informacja przygotowana przez Dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.

Porządek posiedzenia

I Przyjęcie porządku posiedzenia

II Realizacja Planu pracy Komisji na 2022 r., pkt. 9. - Funkcjonowanie wrocławskich Seniorów w aspekcie komunikacyjnym i urbanistycznym.

III Wolne wnioski

IV Przyjęcie protokołów nr 13 i nr 14

Pani Agata Gwadera-Urlep Przewodnicząca Komisji otworzyła posiedzenie Komisji, przywitała zaproszonych gości członków Wrocławskiej Rady Seniorów i radnych członków Komisji.

Przewodnicząca Komisji poinformowała, radnych i zebranych gości, że w niedzielę zmarł Radny Pan Jerzy Skoczylas, który był członkiem Komisji ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej Wrocławia. Pan Jerzy zostanie w pamięci wrocławskich radnych jako pracowity, sumienny i obowiązkowy

radny, a także serdeczny człowiek, który miał na sercu dobro Wrocławia. Brał udział we wszystkich posiedzeniach Komisji w których pracował i we wszystkich Sesjach Rady Miejskich Wrocławia. Następnie Przewodnicząca Komisji poprosiła zebranych o uczczenie pamięci Radnego Jerzego Skoczylasa minutą ciszy. Wszyscy obecni na posiedzeniu powstali.

Przewodnicząca Komisji odczytała listę obecności członków Komisji, stwierdziła kworum i rozpoczęła realizację porządku posiedzenia Komisji.

Ad I

Przyjęcie porządku posiedzenia

Radni bez uwag przyjęli porządek posiedzenia Komisji.

Ad. II

Realizacja Planu pracy Komisji na 2022 r., pkt. 9. - Funkcjonowanie wrocławskich Seniorów w aspekcie komunikacyjnym i urbanistycznym.

Do omówienia tematu zostali zaproszeni: Prezes MPK, Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta i Przewodniczący Wrocławskiej Rady Seniorów i członkowie Wrocławskiej Rady Seniorów.

Przewodnicząca Komisji poinformowała zebranych, że zaproszony na posiedzenie Komisji Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta UMW przesłał pisemne opracowanie tematu, które zostało drogą e-mailową przesłane na skrzynki radnych.

Następnie poprosiła o zabranie głosu Prezesa MPK.

Prezes Miejskiej Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego podziękował za zaproszenie i za zainteresowanie się Komisji tematem, gdyż zdaniem Pana Prezesa, społeczna rola jaką odgrywają seniorzy jest niezwykle ważna. Wszyscy możemy liczyć na pomoc seniorów, na ich doświadczenie, na radę, i naszą powinnością jest zapewnienie seniorom dobrych warunków do funkcjonowania w jesieni życia. Komunikacja spełnia niezwykle ważną rolę w mobilności seniorów i istotne jest, aby osoby starsze mogły z niej jak najdłużej korzystać. Dzięki uchwale Rady Miejskiej Wrocławia od 65 roku życia każdy mieszkaniec może bezpłatnie korzystać z wrocławskiej Komunikacji. W MPK dwie grupy podlegają szczególnej ochronie. Są to seniorzy i dzieci. W ostatnich tygodniach wywiązała się debata na temat przewozu wózków dziecięcych. Temat wózków dotyczy także seniorów i osób z niepełnosprawnościami. MPK wyciągnęło wnioski z dyskusji i w najbliższych dniach przedstawi stosowne rozwiązania, które będą satysfakcjonujące dla rodziców dzieci w wózkach, seniorów i innych osób korzystających z komunikacji miejskiej. W niedługiej przyszłości w pojazdach będzie mogło jechać po 2 wózki, za jakiś czas 3, a w niektórych pojazdach będzie zapewnione miejsce nawet na 4 wózki. Wszystkie zmiany są omawiane, precyzyjnie wyliczane w porozumieniu z producentami tak, aby dla

wprowadzanych zmian, pojazdy mogły uzyskać świadectwa homologacji. Pan Prezes korzysta z komunikacji miejskiej i widzi jak wiele jest jeszcze do zrobienia. Są jednak widoczne efekty pracy wykonanej przez ostatnie kilkanaście lat. Systematycznie zmieniany jest tabor. Dekadę temu wszystkie pojazdy były wysokopodłogowe. Teraz jest komfort, gdyż wszystkie autobusy, które jeżdżą po Wrocławiu są pojazdami niskopodłogowymi, a ponad 50% tramwajów także spełnia te parametry. Dział planowania może zagwarantować, że w weekendy wszystkie pojazdy są niskopodłogowe, a w lecie także klimatyzowane co jest niezwykle istotne. W tym roku ponad 60 pojazdów zostało zmodernizowanych. Wrocławski tabor to w sumie około 240 pojazdów tramwajowych, niedługo będzie 250 tramwajów, gdyż zostanie oddana do użytku trasa na Nowy Dwór oraz tramwaj w ciągu ulicy Popowickiej. Każdy tramwaj spełnia aktualnie możliwe i dostępne udogodnienia dla osób starszych, matek z dziećmi, osób o ograniczonej możliwości poruszania się i osób z dużym bagażem. Wszystkie udogodnienia dla pasażerów mają charakter uniwersalny. Zakłada się, że w perspektywie 5 lat wszystkie pojazdy autobusy i tramwaje będą niskopodłogowe. Wiele zależy od kwestii finansowych. Jest jeszcze około 80-90 tzw. pociągów, składów dwuwagonowych, które są wysokopodłogowe i na ich wymianę potrzebne jest około miliarda złotych, czyli jest to duże wyzwanie finansowe. MPK nie odpowiada za przystanki, jednak czuje się za ten element odpowiedzialne. Coraz więcej we Wrocławiu jest przystanków wiedeńskich, dzięki którym łatwiej wejść do pojazdu i łatwiej z pojazdu wysiąść. Teraz jest 8 takich przystanków, planowane jest jeszcze 5, których realizacja będzie uzależniona od środków finansowych. Kolejnym ważnym elementem jest zmiana mentalności pracowników MPK kierowców i motorniczych. Bez takich zmian nowoczesny tramwaj, czy wyniesione przystanki nie ułatwią mieszkańcom podróży. Niezbędna jest otwartość i serce ze strony prowadzących pojazdy. Kierujący pojazdami to grupa około 2 tys. osób, które pochodzą z różnych domów i posiadają różną wrażliwość. Zdaniem Pana Prezesa należy wzbudzić otwartość i zrozumienie, należy uwrażliwić w podejściu do podróżujących. Pan Prezes zaznacza, że otwartość pracowników MPK powinna być wizytówką Firmy. Praca w MPK to służba, to misja i na polu uwrażliwienia pracowników jest jeszcze wiele do zrobienia. Zwrócił się do uczestników posiedzenia z prośbą o informowanie o niedociągnięciach, które można poprawić. Pan Prezes poprosił także o zadawanie pytań.

Przewodnicząca Komisji poinformowała uczestniczących w posiedzeniu, że w MPK powołano Pełnomocnika ds. Seniorów, za co podziękowała Prezesowi MPK. Zwróciła także uwagę na stworzenie miejsca aktywności fizycznej dla seniorów na zajezdni przy ul. Obornickiej. Następnie wspomniała o realnej współpracy z Wrocławską Radą Seniorów i o tym, że Wrocławska Karta Seniora jest również

wydawana w punktach MPK, za co w imieniu swoim i wrocławskich seniorów wyraziła uznanie i podziękowanie.

Radny Pan Janusz Chudzik zwrócił się do Prezesa z podziękowaniem za informacje na temat wózków przewożonych w pojazdach MPK i wyraził nadzieję, że zapowiedzi Prezesa zostaną zrealizowane co do ilości następnych miejsc na wózki. Następnie zapytał czy stanowisko starszego dyspozytora autobusowego i tramwajowego zostanie przeniesione do budynku przy ul. Krętej ? Radny poprosił o syntetyczną odpowiedź: "tak" lub "nie".

Prezes MPK odpowiadając poinformował, że jeden z budynków MPK przez wiele lat był dzierżawiony na działalność medyczną przez Przychodnię Zdrowia. Teraz budynek jest do dyspozycji MPK, gdyż zakończono tam działalność medyczną. Pan Prezes oznajmił, że jednocześnie rozpoczął się proces modernizacji zajezdni Ołbin, który będzie się wiązał z odnowieniem budynków historycznych i ze zburzeniem budynków, które powstały tam po II wojnie światowej, w sposób tzw. partyzancki i nie pasują do tego zabytkowego miejsca. W tych pomieszczeniach pracują pracownicy nadzoru ruchu i zdaniem Prezesa MPK, w odzyskanym budynku przy ul. Krętej należy stworzyć dobre, godne warunki do pracy. Są to pracownicy, którzy oznakowanymi, służbowymi pojazdami dojeżdżają na miejsca kolizji. Pracują na 3 zmiany, rozładowują korki i wymagają odpowiedniego zaplecza. Tam może być to dobrze zorganizowane. Zaplanowana jest szatnia i wzorem innych przewoźników np. Warszawy rozważane jest miejsce dowodzenia, w którym będą możliwości techniczne wpływania na to, w jaki sposób odbywa się ruch tramwajów i autobusów. Jednocześnie cały czas jedna osoba dyżuruwałaby w Centrum przy ul. Strzegomskiej, wraz z przedstawicielami Pogotowia Ratunkowego i Straży Pożarnej. MPK jest częścią tego systemu, ale ma jednocześnie poczucie, że wielkość i ilość wykonywanych zadań wymaga stworzenia godnego miejsca pracy w budynku przy ul. Krętej. Odbywa się analiza kosztowa i jasna odpowiedź na "tak" lub "nie", nie jest możliwa. Jeśli "tak" to w tym kierunku zdaniem Prezesa należy iść, aby budować wielkie MPK. Ten punkt dowodzenia jest jednym z elementów.

Radny pan Janusz Chudzik podsumował, że z wypowiedzi wynika, iż starszy dyspozytor autobusowy i starszy dyspozytor tramwajowy pracujący teraz w budynku przy ul. Strzegomskiej 148, w przyszłości będą pracować w budynku przy ul. Krętej.

Prezes MPK potwierdził, że taka opcja jest rozważana. W budynku przy ul. Strzegomskiej zostałby jeden pracownik, aby zachować łączność. W tym miejscu Prezes zapewnił, że jest otwarty na dyskusję.

Radny pan Janusz Chudzik w odpowiedzi przedstawił przykład: kiedy dyspozytor na Strzegomskiej nie ma bezpośrednich numerów telefonów do takich służb jak Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna, Pogotowie, musi kręcić 999, 997 i

niejednokrotnie dzwoniąc łączy się z Katowicami lub innymi miastami przez system SWDP, i to jest jedna bariera. W przypadku problemów z połączeniem się, dyspozytor osobiście przekazuje taką informację co jest na plus. Służby w budynku przy ul. Strzegomskiej, po to zostały tam zadysponowane, aby współpraca była szybka. Jeśli dyspozytorzy zostaną przeniesieni, to żeby zgłosić jakieś zdarzenie dyspozytor będzie musiał długo "wisieć na telefonie". Podsumowując swoją wypowiedź radny zapowiedział, że nadal będzie rozpoznawał ten temat i podziękował Prezesowi za udzielenie odpowiedzi.

Przewodnicząca Komisji oddała głos kolejnym rozmówcom.

Przewodniczący Wrocławskiej Rady Seniorów rozpoczął wypowiedź od przekazania informacji, że od kilku lat komfort jazdy w pojazdach MPK znacznie się poprawił i jest zdecydowanie czystiej. Rano jednak jest dużo podróżujących i w pojazdach jest ciasno. Następnie zwrócił się do Prezesa MPK z prośbą o przygotowanie piktogramów, żeby młodzież wiedziała, że należy ustąpić miejsca siedzące osobom starszym. W okresie pandemii funkcjonowały piktogramy, aby zakładać maseczki co się sprawdziło, natomiast teraz osoby bez widocznego kalectwa czy widocznej choroby muszą stać w trakcie podróży. Jest to oburzające. Prezes Wrocławskiej Rady Seniorów poprosił, aby komunikaty były zapowiadane także w języku ukraińskim.

Prezes MPK potwierdził zaobserwowany problem i dodał, że zauważono liczne wypadki osób starszych, które w czasie podróży nie siedzą. Zapowiedział dużą kampanię dotyczącą bezpieczeństwa, a jej elementem ma być nawet nakłanianie osób starszych do zajmowania miejsc, gdyż teraz jadąc krótki odcinek, sami seniorzy nie chcą siadać. Senior z zakupami podczas gwałtownego hamowania pojazdu łatwo może ulec wypadkowi. Mają miejsce takie zdarzenia, dlatego należy pamiętać, że miejsce dla seniora to nie tylko wygoda, ale przede wszystkim bezpieczeństwo.

Prezes MPK zaznaczył, że w dzisiejszym świecie mierzymy się z innym podejściem młodych ludzi do życia niż kiedyś. Szacunek do osób starszych u jednych jest doskonały i na wysokim poziomie, a u innych, może wychowywanych bezstresowo, wygląda zupełnie inaczej niż kiedyś. Trzeba nad tym pracować bo wszyscy będziemy seniorami.

Przewodnicząca Komisji zwróciła się do zebranych i przypomniała, że radna Pani Marta Kozłowska zainicjowała akcję w której przygotowano piktogramy, a teraz akcję należy uzupełnić o język ukraiński. Sprawa jest w toku i z Prezesem MPK prowadzone są rozmowy. Należy jeszcze dodać o efekcie smartzombii. Wszyscy jesteśmy zapatrzeni w telefony i to zapewne zamyka nas na ludzką wrażliwość.

Następnie **Przewodnicząca Komisji** poprosiła o zabranie głosu jednego z członków Wrocławskiej Rady Seniorów, który podzielił się swoją obserwacją z

podróży w pojeździe MPK. Jadąc na dzisiejsze posiedzenie, zauważył, że starsze osoby, często z kulami w rękę, stoją w czasie jazdy. Członek Wrocławskiej Rady Seniorów poprosił, aby powtórzyć akcję z pandemii, kiedy były podawane komunikaty. zaproponował, aby użyto żartobliwej formy np. "i Ty kiedyś będziesz stary". Może taki sposób da młodzieży więcej do myślenia. Piktogramy zdaniem gościa są konieczne. Jeśli na szybach pojazdów MPK zamieszczane są piktogramy "matki z dzieckiem" czy "kobiety ciężarnej", to niech będą także 2-3 miejsca w jednym wagonie "dla seniora". Senior mógłby wtedy poprosić osobę siedzącą na miejscu oznaczonym piktogramem "dla seniora" o jego zwolnienie. Potwierdził, że komunikaty w języku ukraińskim wobec tak licznej grupy uchodźców są niezbędne. Gość dodał, że bardzo irytujące są głośne rozmowy przez telefon. Jego zdaniem powinny być zabronione, gdyż trwają długo i nie zawsze z tego co się słyszy, są konieczne.

Głos zabrał następny gość, **Z-ca Dyrektora Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego** i na wstępie potwierdził, że zgadza się z wypowiedziami przedmówców, że jest bardzo dużo osób podróżuje w pojazdach MPK. Wielu jest Ukraińców, ale podróżują także osoby innych narodowości. Szacuje się, że we Wrocławiu mieszka teraz około 1 miliona osób, cały czas na tej samej powierzchni miejskiej. Nastąpiło więc duże zagęszczenie. Tutaj przedstawił kwerendę działań, które domykają zobowiązania Wrocławia jako miasta w sieci miast przyjaznych starzeniu się w WHO, do której Prezydent Wrocławia przystąpił około 4 lata temu. Światowa Organizacja Zdrowia obserwowała różne działania miasta, także działania MPK. Zauważono, że zaplanowane posadzenie drzew wzdłuż linii komunikacyjnym w mieście, będzie naturalną klimatyzacją dla osób starszych, które nie lubią klimatyzacji nawiewowej. Z-ca Dyrektora Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego zaobserwował, że mentalność kierujących pojazdami zmienia się na lepsze. Kierujący pojazdami widząc starsze osoby podążające do pojazdu zatrzymują się, otwierają podróżnym pierwsze drzwi. Z-ca Dyrektora Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego zauważył, że Prezes MPK nie wspominał o stworzeniu w MPK klubu Seniora, a także o niebieskich kopertach na przystankach, przy których zatrzymują się pojazdy kiedy trzeba pomóc osobom na wózkach. Jak widać jest się czym pochwalić i Wrocław może być inspiracją dla innych miast. Tytuł Przyjaciela Seniorów nadany Prezesowi MPK zobowiązuje i widać, że Pan Prezes dobro osób starszych ma na sercu.

Przewodnicząca Komisji wspominała o podróży sentymentalnej, o przyjemności duchowej zorganizowanej przez Prezesa MPK dla byłych pracowników MPK. W NFM odbyło się spotkanie 700 emerytowanych pracowników MPK. Wręczono wyróżnienia i powinszowania, było wiele wzruszeń i spotkań po latach. Miał miejsce fantastyczny koncert. Przewodnicząca Komisji podziękowała Prezesowi MPK za taką aktywność.

Prezes MPK podziękował przedmówcom. Poinformował zebranych odnosząc się do jednej z wypowiedzi, że niebieskie koperty to program pilotażowy i stale jest udoskonalany.

Ad III

Wolne wnioski

Nie zgłoszono wolnych wniosków.

Ad. IV

Przyjęcie protokołów nr 13 i nr 14.

Radni bez uwag przyjęli protokół nr 13 i protokół nr 14.

Przewodnicząca Komisji podziękowała radnym i zaproszonym gościom za udział w posiedzeniu, a następnie zamknęła posiedzenie Komisji.

Na tym zakończyło się posiedzenie Komisji ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa RMW.

Przewodnicząca
Komisji ds. Polityki Senioralnej,
Zdrowia i Bezpieczeństwa

Agata Gwadera-Urlep

Protokół sporządziła:

Grażyna Ferensowicz